

این طرح می تواند زمینه ساز حرکت اقتصاد از فاز رکودی به فاز رونق شود

«عملیات بازار باز» در کشاکش تصویب و اجرا

در گفت و گو با ایلا مطرح شد؛
ملخ ها نیمی از مساحت
هرمزگان را اشغال کرده اند

مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی استان هرمزگان از هجوم موج جدید ملخ های دریایی با تراکم بالا در روزهای پس از بارندگی خبر داد و گفت: موج جدید هجوم ملخ های دریایی آغاز شده است و در حال حاضر نصف استان هرمزگان را در نور دیده و تا عمق حداقل ۱۰۰ کیلومتری استان پیش رفته اند.

به گزارش ایلا، هرمزگان با گرم شدن مناطق افریقایی، پوره ها (بچه ملخ) بالدار شده و به ریستان نقل مکان کرده اند، متأسفانه در عربستان مبارزه درست و اصولی انجام نشده و حجم بالای تراکم دستجات ملخ برای تغذیه به ایران کوچ کرده اند. خبر حاکی از آن است که این ملخ ها به استان های هرمزگان، بوشهر، خوزستان، سیستان و بلوچستان، جنوب کرمان، فارس و جزیره قشم هجوم آورده اند. حمید دولتی، در این خصوص عنوان کرد: بیش از ۵۰ درصد از مبارزه کشور در استان هرمزگان انجام شده و این میزان بالغ بر ۱۲ هزار و ۵۰۰ هکتار است. متأسفانه در ۲۰ اسفند ماه ملخ ها تخم گذاری کردند که به محض مشاهده پوره ها مجدداً عملیات مبارزه آغاز شد.

وی بابیان اینکه ملخ ها تهدید جدی برای امنیت غذایی کشور هستند، افزود: متأسفانه ۱۶ فروردین ماه موج جدیدی وارد استان شده است. در حال حاضر این ملخ ها تا نزدیکی مزارع پیش روی کردند. وی هشدار داد: پیش بینی می شود پس از بارندگی های که در روزهای شنبه و یکشنبه پیش رو داریم، موج جدیدی با تراکم ۵ تا ۱۰ برابر به کشور هجوم بیاورند؛ با توجه به اینکه دستجات، پروازی هستند، به عمق استان نفوذ خواهند کرد که این امر یک خطر بزرگ برای کل کشور است.

هجوم ۱۴ دسته ملخ دریایی به استان سیستان و بلوچستان

مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی استان سیستان و بلوچستان گفت: اولین گزارش هجوم دستجات ملخ در تاریخ ۱۱ اسفند ماه ۹۷ از شهرستان کنارک به دست ما رسید که بلافاصله عملیات مبارزه آغاز شد. دسته های دوم و سوم در تاریخ ۱۵ اسفند ماه در روستاها و مزارع شهرستان چابهار ریزش کرد. متأسفانه تا به امروز حدود ۱۳ تا ۱۴ دسته وارد این استان شده اند.

تیموری عنوان کرد: معمولاً در عملیات مبارزه، حدود ۶۰ تا ۶۰ درصد از ملخ ها نابود شده و حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد از آنها موفق به تخم ریزی می شوند. بسته به شرایط آب و هوایی منطقه، بین ۳ هفته تا ۲ ماه طول می کشد تا پوره ملخ از تخم خارج شوند. متأسفانه شرایط در این منطقه به قدری مناسب بود که پس از سه هفته، پوره ها خارج شده و در تاریخ ۵ فروردین ماه مشاهده شدند که در زمان مناسب مبارزه با آنها آغاز خواهد شد. به گفته وی، در اوایل بهمن ماه، خورده و هواپیما، دستگاه سم پاش بوال و وی و سم های مخصوص، تهیه شد و در حال حاضر عملیات مبارزه با ملخ بالغ و پوره در ۹ هزار هکتار در ۴ شهرستان انجام شده است.

ملخ های دریایی در اردیبهشت ماه در جنوب کرمان طغیان خواهند کرد

مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی جنوب کرمان گفت: موج اول ملخ دریایی از ۸ بهمن ماه سال ۹۷ وارد استان کرمان شد. با توجه به اینکه کشور عربستان مبارزه را به طور اصولی انجام نداده و جهت ورزش باد نیز به سمت شرق کشور است؛ در نتیجه موج دوم قطعا وارد منطقه جازمورین خواهد شد. در صورتی که ادامه داد، ملخ های که در موج اول وارد کشور شدند در حالت جفت گیری و تخم ریزی در دشت جازمورین هستند که در اواخر اردیبهشت ماه این تخم ها به حالت طغیانی تبدیل خواهند شد. وی ادامه داد: جازمورین یکی از کانون های ملخ خیز ایران است و از سالین گذشته در این منطقه تخم ملخ وجود داشته که به محض ایجاد شرایط مناسب، ملخ ها تکثیر می شوند. با توجه به اینکه در این منطقه علاوه بر ملخ های دریایی، ملخ های بومی نیز وجود دارد؛ شرایط مبارزه سخت تر است.

وی بابیان اینکه موج اول به دلیل انفرادی و پراکنده گی ملخ ها امکان مبارزه وجود نداشت، افزود: در حال حاضر باید آمادگی لازم برای موج دوم داشته باشیم. خوشبختانه یک هواپیمای سم پاش، یک باندر فرودگاه در شرق جازمورین احداث شده و باید یک باندر در غرب راه اندازی شود.

مهنز اعتدالی

از روزی که همتی در آغازین روزهای سال جدید خبر از خنثی سازی چند اقدام برای برهم زدن ثبات بازار ارز از سوی برخی کشورهای همسایه با استناد به گزارش های محرمانه داد؛ بحث «سیاست بازار باز» بار دیگر مطرح شد، چرا که رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرد «ما راهنشان می دهد که تنها جوسازی سیاست ها و دلالتان است که نرخ را بالا می برد و اقتصاد و بازار عملاً می تواند کاهش نرخ های ارز را تجربه کند. بر این اصل نکته مهمی که امسال حتماً اجرا خواهیم کرد سیاست های بازار باز است یعنی نرخ سود را در کانالی تعیین کنیم و اجازه دهیم بانک ها در آن کانال نرخ سود را تنظیم کنند و مقررات جدیدی برای اضافه برداشت بانک ها خواهیم گذاشت؛ انشاء الله این اقدام در دستور کار شورای پول و اعتبار قرار دارد و در صورت تصویب شدن آن را عملیاتی خواهیم کرد.»

همتی با اشاره به اینکه هدایت نقدینگی یک تصور عمومی است، یاد آور شد که نقدینگی به جایی می رود که بازدهی وجود داشته باشد، بانک ها از این راه می توانند از اضافه برداشت جلوگیری کنند. ما به دنبال تغییر ترکیب نقدینگی هستیم که پایه پولی را افزایش دهیم و نقدینگی را به دست مردم برسانیم. معتقدم نرخ های فعلی ارز واقعی نیست، اما به خود هم اجازه نمی دهم که بگویم چه نرخ واقعی است، هدف ما ایجاد ثبات در بازار ارز است و معتقدیم که ثبات مهم تر از نرخ است. فعالان اقتصادی باید در شرایط ثبات بتوانند بر نامه ریزی کنند و اقتصاد نباید هر روز در نوسان باشد، بنابراین به

دلیل حفظ ثبات این ها را می پذیریم و مدیریت می کنیم اما مطمئن باشید که این نرخ ها ماندگار نخواهد بود.

بر این اساس شورای هماهنگی اقتصادی در جلسه اخیر خود برای نخستین بار به بانک مرکزی اجازه داده است تا در قالب «عملیات بازار باز» نسبت به خرید و فروش اوراق قرضه دولتی اقدام کند. هدف از این مصوبه تبدیل بدهی دولت به بانک ها به اوراق قابل معامله و در نتیجه پر کردن این حفره تورم است. بررسی هانسان می دهد که عملیات بازار باز در قالب انتظار اوراق قرضه دولتی با اوراق بهادار بانک مرکزی در کنار ابزارهایی چون «ذخیره قانونی» و «پنجره تنزیل» به عنوان یکی از مهم ترین ابزارهای تورم زدای مورد استفاده بانک های مرکزی در دنیا قرار می گیرد.

در واقع این ساز و کار کنترل پولی طی دهه های اخیر به عنوان موثر ترین ابزار ثبات ساز در بازار پول مطرح شده است که علاوه بر کنترل تورم می تواند زمینه ساز حرکت اقتصاد از فاز رکودی به فاز رونق شود و با این کار الزام تامین مالی دولت توسط شبکه بانکی به حداقل برسد.

علی سعیدوندی، اقتصاددان، روز گذشته در کانال خود ضمن تبریک راه اندازی عملیات بازار باز نوشته است، «۱۰ ماه پیش یکی از مسئولان بلند پایه پولی کشور چشم در چشم اینجانب دوخته، فرمودند: وقت خود را تلف نکن تا ما هستیم عملیات بازار باز در این کشور اجرایی نخواهد شد. اکنون اجرای عملیات بازار باز از ارس تا ۴۰ سال تحمیل تورم بر ایرانیان تیریک عرض می کنم. اگر روند تحول سیاست گذاری پولی بر مسیر اصلاح پیش رو امید دارم که تورم

در ایران برای همیشه به زباله دان تاریخ سپرده شود.»

اثر مثبت اجرای عملیات بازار باز

عملیات «بازار باز»، به عنوان طرح جدید دولت برای مهار بحران اقتصادی در سوم بهمن ماه سال ۹۷ با پیشنهاد مرکز پژوهش های مجلس عملیاتی شد که بر اساس آن مجلس با بررسی بند (م) تبصره (۵) لایحه بودجه سال ۹۸، پیشنهاد کرد که این بند به نحوی تغییر کند که بر اعطای مجوز قانونی به بانک مرکزی در زمینه عملیات بازار باز تصریح داشته باشد.

مرکز پژوهش های مجلس در گزارشی با عنوان «عملیات بازار باز و توثیق اوراق بهادار دولتی» پیشنهاد داد دولت با توجه به ملاحظات اجرایی عملیات بازار باز و وثیقه گیری اوراق بهادار دولتی در ازای اضافه برداشت یا خط اعتباری، اختیار اجرای این عملیات را به بانک مرکزی واگذار کند.

مرکز پژوهش های مجلس در گزارشی با اشاره به ۹ اثر مثبت اجرای عملیات بازار باز نتایج و مزایای اجرای آن را در کاهش نرخ سود موثر اوراق دولتی، افزایش نقدشوندگی اوراق دولتی، کاهش هزینه استقراض دولت، کاهش بانک، انتظام بخشی به بازار پول و کاهش نرخ سود تسهیلات بانکی اعلام کرده و یاد آور شده است که عملیات بازار باز یکی از ابزارهای سیاست پولی بوده و به خرید و فروش اوراق بهادار دولتی از سوی بانک مرکزی با هدف تأثیر بر نرخ سود یا حجم پایه پولی اطلاق می شود.

در این پژوهش بر ضرورت مداخله بانک مرکزی در بازار اوراق دولتی تأکید شده و بر اساس آن مقرر شده است که بانک مرکزی با اجرای عملیات بازار باز

شورای هماهنگی اقتصادی برای نخستین بار به بانک مرکزی اجازه داده تا در قالب «عملیات بازار باز» نسبت به خرید و فروش اوراق قرضه دولتی اقدام کند. هدف از این مصوبه تبدیل بدهی دولت به بانک ها به اوراق قابل معامله و در نتیجه پر کردن این حفره تورم است

شورای هماهنگی اقتصادی برای نخستین بار به بانک مرکزی اجازه داده تا در قالب «عملیات بازار باز» نسبت به خرید و فروش اوراق قرضه دولتی اقدام کند. هدف از این مصوبه تبدیل بدهی دولت به بانک ها به اوراق قابل معامله و در نتیجه پر کردن این حفره تورم است

و خرید و فروش اوراق دولتی، نرخ بهره بین بانکی را تحت تأثیر قرار دهد، بدین نحو که با خرید اوراق دولتی توسط بانک مرکزی، میزان پایه پولی (ذخایر نقد بانکها) افزایش یافته و با افزایش حجم پایه پولی، نرخ بهره بین بانکی کاهش می یابد. فروش اوراق دولتی از سوی بانک مرکزی نیز با کاهش مانده پایه پولی، نرخ بهره بین بانکی را افزایش می دهد.

بنابراین خرید و فروش اوراق دولتی همچون تعیین نسبت ذخیره قانونی یک ابزار اجرای سیاست پولی است که با کمسک آن بانک مرکزی می تواند در راستای اهداف خود حرکت کند. اجرای عملیات بازار باز و خرید اوراق دولتی از جانب بانک مرکزی، به واسطه تقاضای بالایی که برای اوراق دولتی ایجاد می کند، نرخ سود موثر این اوراق را کاهش داده و نقدشوندگی اوراق دولتی را افزایش می دهد. کاهش نرخ سود اوراق دولتی، موجب کاهش هزینه استقراض دولت شده و افزایش نقدشوندگی اوراق دولتی، فرآیند استقراض دولت را تسهیل می کند. بر این اصل بانک مرکزی با مداخله اثر بخش، می تواند نرخ

سود موثر اوراق دولتی را حداقل به نرخ بازار بین بانکی برساند که در این صورت یکی از پیامدهای مثبت اجرای عملیات بازار باز، کاهش هزینه استقراض و در عین حال تسهیل استقراض دولت برای جبران کسری بودجه است که با توجه به کسری بودجه دولت در سال جاری نسبت به سنوات گذشته، اعطای مجوز به بانک مرکزی برای اجرای عملیات بازار باز، اهمیت بسیار ویژه ای پیدا می کند.

الزام پیاده سازی ابزارهای نوین یکی از کارآترین ابزارهای تثبیت پولی «عملیات بازار باز» است. در مکانیزم عملیات بازار باز، بانک مرکزی با توجه به نقطه هدف گذاری شده برای متغیر تورمی، اقدام به خرید یا فروش اوراق قرضه دولتی در بازار باز می کند که در این شرایط خرید اوراق قرضه از سوی بانک مرکزی منجر به تزریق پول به شبکه بانکی و در نتیجه افزایش رشد اقتصادی می شود. این در حالی است که فروش اوراق قرضه یک سیاست انقباضی است که هدف کاهش نرخ تورم را دنبال می کند. در این زمینه بررسی ها نشان می دهد که عموم کشور های توسعه یافته با توجه به عمیق بودن بازارهای ثانویه از اوراق قرضه دولتی در مکانیزم بازار باز استفاده می کنند و در نقطه مقابل در اقتصاد های کمتر توسعه یافته، بانک مرکزی به طور مستقیم اقدام به انتشار اوراق بهادار می کند.

منظور از عملیات بازار باز، خرید و فروش اوراق دولتی از سوی بانک مرکزی با هدف اعمال سیاست های انقباضی یا انبساطی است. هرگاه بانک مرکزی بخواهد حجم پول جاری در اقتصاد را کاهش دهد اقدام به فروش این اوراق و در نتیجه افزایش پایه پولی می کند. در مقابل نیز هرگاه سیاست گذار پولی بخواهد حجم پول در اقتصاد را منبسط کند، به عنوان خریدار وارد عمل می شود. هدف اصلی بانک مرکزی در عملیات بازار باز، مدیریت نرخ بهره کوتاه مدت در بازار بیس بانکی برای دستیابی به هدف نهایی یعنی هدایت نرخ تورم به سمت نقطه هدف گذاری شده است.

بر این اساس «عملیات بازار باز» سیاستی است با اهداف چندگانه که علاوه بر کنترل (انقباض و انبساط) پایه پولی و نقدینگی نرخ سود بازار بین بانکی و نرخ سود سپرده و تسهیلات را مدیریت می کند.

آثار اقتصادی مثبت اصلاح نظام بانکی

با توجه به تأثیر نرخ سود واقعی اوراق دولتی بر نرخ سود بانکی، فراهم سازی زمینه های قانونی اجرای عملیات بازار باز به عنوان ابزار سیاست پولی، یک ضرورت است. قانون پولی بانکی مصوب ۱۳۵۱ بانک مرکزی را تنها مجاز به خرید و فروش اسناد

عملیات بازار باز به عنوان ساز و کار کنترل پولی طی دهه های اخیر به عنوان موثر ترین ابزار ثبات ساز در بازار پول مطرح شده است که علاوه بر کنترل تورم می تواند زمینه ساز حرکت اقتصاد از فاز رکودی به فاز رونق شود و با این کار الزام تامین مالی دولت توسط شبکه بانکی به حداقل برسد

خرانه و اوراق قرضه دولتی دانسته است، از این رو بانک مرکزی در راستای خرید اوراق دولتی غیر از اسناد خزانه اسلامی، نیازمند مجوز قانونی است.

پیشنهاد اجرای عملیات بازار باز مورد موافقت بانک مرکزی قرار گرفته و به دولت ارائه شده است. به همین منظور بر اساس بند ۴م تبصره ۵ لایحه بودجه سال ۹۸ به منظور اجرای سیاست پولی و مدیریت نرخ های سود و کنترل تورم، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران عملیات بازار باز و خرید و فروش اوراق مالی اسلامی منتشره دولت و وثیقه گیری اوراق مذکور در ازای اضافه برداشت بانک ها و با اعطای خط اعتباری را انجام می دهد.

بر این اساس به دولت اجازه داده شده است در صورت اجرای عملیات بازار باز و نیز توثیق اوراق مالی اسلامی دولتی نزد بانک ها توسط بانک مرکزی، بخشی از بدهی های قطعی و حسابرسی شده خود به بانک ها را که در چارچوب قوانین و مقررات تا پایان سال ۱۳۹۷ ایجاد شده است، تا سقف ۲۰۰ هزار میلیارد ریال بهادار سازی کند. کارشناسان در این زمینه معتقدند آنچه که برای امروز اقتصاد ایران بسیار حائز اهمیت است، کنترل اضافه برداشت بانک ها است که عملیات بازار باز می تواند تا حد زیادی این پدیده مخرب برای اقتصاد ایران و سیستم بانکی را کنترل کند.

بر این اصل با توجه به اینکه بیش از ۹۵ درصد نقدینگی در اقتصاد در سیستم بانکی سپرده گذاری می شود، پول خلق شده توسط بانک مرکزی به سپرده در بانک ها تبدیل می شود. در این فرآیند، بانک سودی را که به سپرده گذار وعده داده است تأمین کرده و نیازی به اضافه برداشت از بانک مرکزی پیدا نمی کند. البته این در شرایطی است که بانک اقدام به سرمایه گذاری های پرریسک نکرده و با مطالبات معوق بالایی نداشته باشد که در این صورت بخشی از نیاز خود به نقدینگی را از بازار بیس بانکی تأمین خواهد کرد که با توجه به تولید مناسب نقدینگی و پایه پولی، ورود بانک به این بازار منجر به رشد قابل توجه نرخ سود نخواهد شد.

اساس رقابت و شریایی که وجود داشت تعیین می شود. اما اکنون بعد از یکسال به این نتیجه رسیدند که پرداخت ارز با رانه ای ۴۲۰۰ تومانی مشکلات زیادی را ایجاد کرده از جمله این که بارانت و فسادهایی همراه بود و از سوی دیگر اختصاص آن توانست مانع از افزایش قیمت کالا های اساسی شود.

گذاشته و نرخ ۴,۲۰۰ تومان را برای کلیه واردات در نظر گرفت، اما به مرور به توجه به آسیب هایی که از این محل وجود داشت فقط تأمین ارز واردات کالا های اساسی با نرخ ۴,۲۰۰ تومان در دستور کار قرار گرفت و سایر وارد کنندگان و صادر کنندگان معاملات خود را در سامانه یکپارچه ارزی (نیما) انجام دادند که در آن نرخ بر

در این شرایط مجموع تأمین کالای اساسی کالاها با نرخ سامانه نیما محاسبه می شود که می تواند به مرور تغییراتی را به همراه داشته باشد. همان طور که از سال گذشته از حدود قیمتی ۷۳۰۰ تا بیش از ۸۵۰۰ در سال جدید افزایش داشته است.

البته وعده این است که در صورت حذف ارز ترجیحی برای کالای اساسی و یارانه ای که به نوعی به وارد کنندگان پرداخت می شد، منابع بار دیگر و به طرق متفاوتی به مردم باز خواهد گشت، اما هنوز تصمیمی نهایی نشده است.

به گزارش ایسنا، پای ارز ۴۲۰۰ تومانی از حدود یک سال پیش به اقتصاد ایران باز شد؛ به طوری که دولت با تغییر در سیاست های ارزی خود بنابر این حذف ارز با نرخ های مختلف

درآمد حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی چقدر است؟

قرار می گیرد، چرا که دیگر لازم نیست یارانه ای در این رابطه پرداخت کند.

با توجه به این که در قانون بودجه ۱۳۹۸ دولت مبلغ ۱۴ میلیارد دلار از منابع حاصل از صدور نفت و اصراف حمایت از معیشت مردم کند. این ارز که تاکنون با نرخ ۴,۲۰۰ تومان پرداخت شده است اگر حد فاصل آن با قیمت نرخ نیما که در حال حاضر تا ۸,۵۰۰ تومان است و بیشتر هم می شود، مورد محاسبه قرار بگیرد اختلاف ۴۳۰۰ تومانی ایجاد می کند که به دولت بر خواهد گشت.

بر این اساس با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی از ۱۴ میلیارد دلار پیش بینی شده در بودجه، در آمدی حدود ۶۰ هزار میلیارد تومان از این اختلاف به منابع دولت اضافه می شود.

در صورتی که دولت برنامه خود را برای حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و محاسبه آن با نرخ نیما می عملیاتی کند، حدود ۶۰ هزار میلیارد تومان از این محل کسب درآمد خواهد کرد.

به گزارش ایسنا، شوهاد و اظهارات اخیر نوخت - رئیس سازمان برنامه و بودجه - از این حکایت دارد که ممکن است به زودی دولت برنامه خود برای حذف ارز ترجیحی که از سال گذشته با نرخ ۴۲۰۰ تومانی در اختیار وارد کنندگان و به طور خاص کالا های اساسی قرار می گرفت را نهایی کند.

با حذف دلار ۴۲۰۰ تومانی و به عبارتی یارانه ای که تاکنون در این زمینه به واردات ۲۵ قلم کالای اساسی اختصاص پیدا می کرد، مابه التفاوت با منابع قابل توجهی در اختیار دولت

گزارش